

Суб'єкти та об'єкти фінансової науки.

Білозерцева А.
Тополя В.
Борисова Ю.
Огородній Є.


Особливість фінансової науки — її теоретико-прикладний характер.

Покликана формулювати теоретичні концепції і моделі фінансів, обґрунтовувати відповідні фінансові явища, обслуговувати практичні потреби регулювання суспільних відносин, сприяти удосконаленню фінансового законодавства і фінансової практики.

Фінансові наукові знання відрізняються конкретністю, точністю, виражаються у логічно пов'язаних, формалізованих поняттях, категоріях, наукових конструкціях.

Суб'єкти фінансової науки

Розглядаючи фінансову науку як сукупність колективів, інститутів і підрозділів, які забезпечують здійснення фінансової наукової діяльності, розуміють ті суб'єкти, які безпосередньо виконують наукові дослідження.



В Україні такими суб'єктами є наукові підрозділи Національної академії України, Науково-дослідний фінансовий інститут при Міністерстві фінансів України, науководослідні установи і підрозділи міністерств, відомств, вищих навчальних закладів тощо.

Основні ознаки суб'єктів господарювання

Ознака	Характеристика
Господарська компетенція	Сукупність господарських прав і обов'язків, що повною мірою властиві суб'єктам господарювання або тією мірою, якою їх наділяють відповідні державні інституції
Майнова незалежність і відповідальність	Відповідно до законодавства, яке регламентує діяльність суб'єктів господарювання будь-якої галузі, відповідають за зобов'язаннями в межах належного їм майна. Однак залежно від інституту засновників і обраної організаційно-правової форми вони мають різний ступінь майнової відповідальності
Мета діяльності	Залежить від функціональної ролі суб'єкта господарювання в економічній системі
Організаційно-правова форма та юридичний статус	Суб'єкти господарювання набувають статусу юридичної особи та обирають відповідну організаційно-правову форму господарювання

Об'єкт фінансової науки

Об'єкт фінансової науки,
як й інших економічних наук,
— суспільство.

Об'єкт дослідження
фінансової науки — це
процес або явище
фінансової теорії і практики,
що породжує проблемну
ситуацію і обране для
вивчення.

Отже, об'єктами фінансової науки є всі фінансові процеси і явища, що відбуваються у суспільстві.

Безпосередніми об'єктами фінансової науки МОЖУТЬ бути:

— фонди грошових коштів;

— капітал та фінансові ресурси суспільства, держави, суб'єктів господарювання, адміністративно-територіальних формувань;


— грошові доходи і нагромадження;

— конкретні види податків, обов'язкових зборів, неподаткових надходжень до бюджетів;


— всі види видатків, витрат;

— всі види фінансових планів та їхні показники.

Фінанси



Фінанси — сукупність економічних відносин, пов'язаних з обміном, розподілом і перерозподілом у грошовій формі вартості валового внутрішнього продукту (ВВП), а в певних умовах і національного багатства.



Характеристика фінансових відносин пов'язана з виділенням їх об'єктів і суб'єктів. Об'єктами даних відносин є національне багатство і вироблений ВВП.

Об'єкти фінансових відносин

Національне багатство

- вартість нагромаджених у країні матеріальних цінностей та природні ресурси

основні засоби
матеріальні ресурси
страхові запаси
золото-валютні резерви
природні ресурси
людський потенціал

Валовий внутрішній продукт

- вартість річного обсягу кінцевих товарів і послуг, вироблених у країні

амортизація
прибуток
заробітна плата
позичковий процент, рента
непрямі податки

Розподіл ВВП є необхідною передумовою забезпечення безперервності виробництва. Фінанси виконують роль сполучної ланки між кількома виробничими циклами, без них неможливе відтворення виробництва — ні просте, ні розширене. Тому, з одного боку, розподіл ВВП є закономірною необхідністю. З другого боку, саме ВВП, як об'єкт фінансових відносин, характеризує нормальну фінансову ситуацію: суспільство розподіляє і відповідно споживає чи нагромаджує те, що воно створює.

Нормальна фінансова ситуація

Основним об'єктом фінансових відносин є ВВП; національне багатство — тільки в частині зайвих ресурсів.

Кризова фінансова ситуація

ВВП не вистачає для формування доходів і фінансових ресурсів, тому розпродається національне багатство.



Виробництво ВВП створює стабільні фінансові передумови для процвітання країни. Тому фінансова наука вивчає специфічні виробничі відносини щодо розподілу і перерозподілу ВВП за цільовим призначенням і суб'єктам господарювання.